

Ева Ѓорѓиевска
Јована Караникиќ Јосимовска

ИТАЛИЈАНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА БАРОКОТ, ПРОСВЕТИТЕЛСТВОТО И НЕОКЛАСИЦИЗМОТ

Штип, 2024 година

Ева Ѓорѓиевска

Јована Караниќиќ Јосимовска

ИТАЛИЈАНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА БАРОКОТ, ПРОСВЕТИТЕЛСТВОТО
И НЕОКЛАСИЦИЗМОТ

Eva Gjorgjievska

Jovana Karanikikj Josimovska

LA LETTERATURA ITALIANA DEL BAROCCO, DELL'ILLUMINISMO E DEL
NEOCLASSICISMO

Авторки

д-р Ева Ѓорѓиевска, вонреден професор
д-р Јована Караниќиќ Јосимовска, доцент

ИТАЛИЈАНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА БАРОКОТ, ПРОСВЕТИТЕЛСТВОТО И НЕОКЛАСИЦИЗМОТ

Рецензенти

д-р Анастасија Ѓурчинова, редовен професор
д-р Лучиана Гуидо, редовен професор

Лектура

Слаѓан Спасовски (македонски јазик)
Соња Мисерендино (италијански јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров

Издавач

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

За издавачот

уредник на издавачка продукција на УГД
проф. д-р Лилјана Колева-Гудева

Објавено во е-библиотека

<https://e-lib.ugd.edu.mk>

DOI: <https://www.doi.org/10.46763/9786082770697>

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

821.131.1"15/18"(075.8)
930.85(450)"15/18"(075.8)

ЃОРЃИЕВСКА, Ева

Италијанската книжевност на барокот, просветителството и неокласицизмот [Електронски извор] / авторки Ева Ѓорѓиевска, Јована Караниќиќ Јосимовска. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Филолошки факултет, 2024

Начин на пристапување (URL): <http://e-lib.ugd.edu.mk/1204>. - Текст во PDF формат, содржи 140, [8] стр., илустр. - Наслов преземен од екранот.

- Опис на изворот на ден 19.08.2024. - Фусноти кон текстот. - Биографски податоци: стр. [147-148]. - Библиографија: стр. [141-146]

ISBN 978-608-277-069-7

1. Караниќиќ Јосимовска, Јована [автор]

а) Италијанска книжевност -- 16-19 в. -- Високошколски учебници б) Културна историја -- Италија -- 16-19 в. -- Високошколски учебници

COBISS.MK-ID 64332293

Autrici

Prof.ssa Eva Gjorgjievska, Professore Associato

Prof.ssa Jovana Karanikikj Josiovska, Docente Universitaria

**LA LETTERATURA ITALIANA DEL BAROCCO, DELL'ILLUMINISMO E DEL
NEOCLASSICISMO**

Revisione

Prof.ssa Anastasija Gjurcinova, Professore Ordinario

Prof.ssa Luciana Guido, Professore Ordinario

Lettura

Slagjan Spasovski (lingua macedone)

Sonia Miserendino (lingua italiana)

Redattore

Slave Dimitrov

Editore

Università Goce Delcev di Stip

Editore rappresentato da

Redattore della Produzione Editoriale presso l'Università Goce Delcev di Stip

Dott.ssa. Liljana Koleva-Gudeva, Professore Ordinario

Pubblicato sul sito della biblioteca digitale dell'Università

<https://e-lib.ugd.edu.mk>

DOI: <https://www.doi.org/10.46763/9786082770697>

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Авторки

д-р Ева Ѓорѓиевска, вонреден професор

д-р Јована Караникиќ-Јосимовска, доцент

**ИТАЛИЈАНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА БАРОКОТ,
ПРОСВЕТИТЕЛСТВОТО И НЕОКЛАСИЦИЗМОТ**

Штип, 2024

UNIVERSITÀ GOCE DELCEV DI STIP

FACOLTÀ DI FILOLOGIA

Autrici

Prof.ssa Eva Gjorgjievska

Prof.ssa Jovana Karanikikj Josimovska

**LA LETTERATURA ITALIANA DEL BAROCCO,
DELL'ILLUMINISMO E DEL NEOCLASSICISMO**

Stip, 2024

**ИТАЛИЈАНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА БАРОКОТ, ПРОСВЕТИТЕЛСТВОТО
И НЕОКЛАСИЦИЗМОТ
(Учебник)**

Содржина

I. ИТАЛИЈАНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА БАРОКОТ.....	1
1. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ ИСТОРИСКИ НАСТАНИ.....	1
1.1. Општествени и историски околности во XVII век во Италија.....	2
1.1.1. Политичка и економска состојба на Италија во XVII век.....	2
1.1.2. Центрите на култура во време на барокот.....	3
1.1.3. Образованието и јазикот во Италија во XVII век.....	5
1.2. НАУЧНАТА И ФИЛОЗОФСКА МИСЛА НА XVII ВЕК.....	5
1.3. БАРОК.....	6
1.3.1. Потекло на поимот и востановување на формацијата <i>барок</i>	6
1.3.2. Поетика на барокот.....	8
2. ФИЛОЗОФСКА, ПОЛИТИЧКА И НАУЧНА ПРОЗА.....	9
2.1. ФИЛОЗОФСКИ БАРОК.....	10
2.1.1. Џордано Бруно (Giordano Bruno, 1548 – 1600).....	10
I. Giordano Bruno: Non sono fini, termini, margini, muraglia (De l'infinito, universo et mondi) 14	
II. Giordano Bruno Alla signora Morgana B. (Il Candelaio).....	16
2.1.2. Томмазо Кампанела (Tommaso Campanella, 1568 – 1639).....	18
I. Tommaso Campanella: <i>Il mondo è il libro</i>	20
II. Tommaso Campanella: <i>A' i poeti</i>	21
III. Tommaso Campanella: Il mondo è un animal grande e perfetto.....	22
IV. Tommaso Campanella: <i>La città del Sole</i> (Concepimento e nascita dei Solari).....	23
2.2. НАУЧЕН БАРОК.....	25
2.2.1. Галилео Галилеј (Galileo Galilei, 1564 – 1642).....	25
I. Galileo Galilei: La lettera a Cristina di Lorena.....	29
(I significati delle Sacre Scrittura e l'autonomia della scienza).....	29
II. Galileo Galilei: <i>Favola dei suoni</i> (tratto da <i>Saggiatore</i>).....	32
III. Galileo Galilei: <i>Processo e l'abiura</i>	34
3. ЛИТЕРАТУРЕН БАРОК.....	36
3.1. Џамбатиста Марино (Giambattista Marino, 1569 – 1625).....	37

3.2. Делата на Марино.....	38
3.3. Стилот и јазикот во поезијата на Марино.....	38
3.4. Поемата „Адонис“: кратка содржина.....	40
3.4.1. Структура на поемата.....	41
Извадок од поемата <i>Адонис: Пофалба на розата</i>	42
I. Giambattista Marino: <i>Elogio della rosa</i> (III. 154 – 160).....	42
II. Giambattista Marino: <i>Notturmo sul mare</i>	44
III. Giambattista Marino: <i>Donna che si pettina</i>	46
IV. Giambattista Marino: <i>Pallidetto mio sole</i>	47
V. Ciro di Pers: <i>Orologio da rote</i>	47
3.5. Антимаринизам.....	49
3.6. Критика на барокната книжевност.....	49
4. ИСТОРИСКИ БАРОК И ДРУГИ ПРОЗНИ ЖАНРОВИ.....	50
4.1. Историографијата во време на барокот.....	50
4.2. Политичка проза.....	51
4.3. Други жанрови.....	52
4.3.1. Херојски и херојско-комични епови.....	52
4.3.2. Роман.....	53
4.3.3. Новела.....	54
4.3.4. Дијалектна и народна книжевност.....	55
5. ТЕАТАРОТ ВО ИТАЛИЈА ВО XVII ВЕК - <i>Commedia dell`arte</i>	56
5.1. Театарот во XVII век во европски контекст.....	56
5.2. Театарот во Италија.....	57
5.3. <i>Commedia dell`arte</i>	58
5.4. Николо Барбиери (Nicolò Barbieri, 1576 – 1641) – автор на драмски концепти наменети за сценска изведба на комедија дел арте.....	60
I. Nicolò Barbieri: <i>L'incauto ovvero L'inavvertito</i>	61
6. ИТАЛИЈАНСКАТА УМЕТНОСТ НА БАРОКОТ (сликарство, скулптура, архитектура, музика)	62
6.1. Сликаство, скулптура и архитектура на барокот.....	63
6.1.1. Џан Лоренцо Бернини (Gian Lorenzo Bernini, Napoli, 1598 – Roma, 1680).....	63
6.1.2. Караваџо (Caravaggio Odescalchi, Milano, 1571 - Porto Ercole, 1610).....	66
6.2. Музиката на барокот.....	66
6.2.1. Антонио Вивалди (Antonio Lucio Vivaldi, 1678 – 1741).....	67
6.2.2. Клаудио Монтеверди (Claudio Monteverdi, 1567–1643).....	68

II. ИТАЛИЈАНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА ПРОСВЕТИТЕЛСТВОТО.....	69
1. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ ИСТОРИСКИ НАСТАНИ.....	70
1.1. ПРОСВЕТИТЕЛСТВО.....	70
1.1.1. Филозофското потекло на поимот.....	71
1.1.2. Одлики на просветителството.....	71
1.1.3. Останати карактеристики на просветителството.....	72
1.1.4. Граници на просветителството.....	73
1.1.5. Просветителството во Италија.....	73
1.1.6. Книжевноста во Италија за време на просветителството.....	73
1.1.7. Центрите на просветителството во Италија.....	74
1.1.8. Општествените услови за време на просветителството и културата на XVIII век.....	75
2. ЏАМБАТИСТА ВИКО (Giambattista Vico, 1688 – 1744).....	76
2.1. Биографија.....	76
2.2. Филозофскиот контекст на мислата на Вико.....	77
2.4. Значење и придонес.....	80
I Giambattista Vico: <i>La scienza nuova: Età degli dèi, degli eroi, degli uomini</i>	81
3. ПЕРИОД НА АКАДЕМИЈАТА АРКАДИЈА.....	83
3.1. Аркадија како книжевен поим и како историски период.....	84
4. ПЈЕТРО МЕТАСТАЗИО (Pietro Metastasio, 1698 – 1782).....	85
I Pietro Metastasio: <i>Didone Abbandonata</i>	88
(Atto I, scena XVIII, Atto II, scene XII, XIII).....	88
5. КАРЛО ГОЛДОНИ (Carlo Goldoni, 1707 – 1793).....	93
5.1. Биографија.....	94
5.2. Театарот во XVII и во XVIII век.....	95
5.3. Морална реформа на театарот.....	96
5.4. Драмата <i>Гостилничарка</i>	97
5.5. Значењето на Карло Голдони.....	97
I. Carlo Goldoni: <i>La locandiera</i>	98
(Atto I, scene I, IV, V, IX).....	98
6. ЏУЗЕПЕ ПАРИНИ (Giuseppe Parini, 1729 – 1799).....	105
I. <i>Il risveglio del giovin signore, brano tratto de il Mattino, del poema Il Giorno</i> di Giuseppe Parini, vv. 33-101.....	107
II. <i>La vergine cuccia, brano tratto dal Mezzogiorno del Giorno</i> di Giuseppe Parini, vv.517 – 556.....	110

7. ИТАЛИЈАНСКАТА УМЕТНОСТ НА РОКОКО (сликарство, скулптура, архитектура, музика)	113
7.1. Сликaрство, скулптура и архитектура на рококо (VIII век)	113
7.1.1. Џамбатиста Тјеполо (Giambattista Tiepolo, Venezia 1696 – Madrid, 1770)	113
7.1.2. Пјетро Лонги (Pietro Longhi, Venezia 1702 – 1785)	113
7.1.3. Џовани Антонио Каналето (Canaletto, Venezia, 1697 – 1768)	114
7.1.4. Франческо де Санктис (Francesco De Sanctis, Roma, 1697 – 1751)	115
7.1.5. Никола Салви (Nicola Salvi, Roma, 1697 – 1751)	115
7.1.6. Филопо Јувара (Filippo Juvarra, Messina, 1678 - Madrid, 1736)	116
7.2. Музиката на XVIII век	117
7.2.1. Џовани Батиста Перголези (Giovanni Battista Pergolesi, 1710 – 1736)	121
III. ИТАЛИЈАНСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА НЕОКЛАСИЦИЗМОТ	118
1. XIX ВЕК - ПЕРИОД НА НЕОКЛАСИЦИЗМОТ	118
1.1. Предромантизам	118
I. Ippolito Pindemonte <i>La melanconia</i>	119
1.2. Неокласицизам	122
1.3. Винченцо Монти (Vincenzo Monti, 1754 – 1828)	124
I Vincenzo Monti: <i>Alta è la notte</i>	125
II. Vincenzo Monti: <i>L'esecuzione di Luigi XVI, tratto da In morte di Ugo Bassville (1793)</i>	127
Canto II	127
<i>L'esecuzione di Luigi XVI, vv. 166 – 207</i>	132
1.4. Пуризам; Останати прозни писатели и поети	129
2. ВИТОРИО АЛФЈЕРИ (Vittorio Alfieri, 1749 – 1803)	130
2.1. Биографија	130
2.2. Книжевни дела	130
I. Vittorio Alfieri: <i>Saul</i>	132
Brano 1 – <i>Il ritorno di David (atto 1, scena 1)</i>	134
3. Италијанската уметност на неокласицизмот (сликарство, скулптура, архитектура, музика)	138
3.1. Уметноста на неокласицизмот (крај на XVIII век и почеток на XIX век)	138
3.1.1. Луиџи Ванвители (Luigi Vanvitelli, Napoli, 1700 – Caserta, 1773)	138
3.1.2. Антонио Канова (Antonio Canova, Treviso, 1757 – Venezia, 1822)	139
3.2. Италијанската музика на почетокот на XIX век	139
3.2.1. Џоакино Росини (Gioacchino Antonio Rossini, Пезаро, 1792 – Париз, 1868)	139

ЛИТЕРАТУРА

- Alfieri, V. (2005). *Saul*. In Magliozzi, E., Attalienti, C. & Cotroneo, G. *Spazi e testi letterari 2: Dal Seicento all'Ottocento*. Napoli: Fratelli Ferraro Editore, pp. 166-180. (Original work published 1782)
- Baratto, M. (1960). "Mondo" e "Teatro" nella poetica del Goldoni. In *Studi goldoniani*. Atti del Convegno Internazionale, Venezia 1957, a cura di V. Branca & N. Mangini, Venezia: Istituto per la collaborazione culturale, vol. II.
- Bartoli, A. (1880). *Scenari inediti della Commedia dell'arte. Contributo alla storia del teatro popolare italiano*. Firenze: Sansoni, pp. 91-92.
- Bologna, C. & Rocchi, P. (2015). *Rosa fresca aulentissima 3. Dal Baricco all'Età dei Lumi*. Torino: Loescher.
- Bruno, G. (1985). *Dialoghi italiani I, Dialoghi metafisici Nuovamente ristampati con le note di Giovanni Gentile*. (Terza edizione a cura di Giovanni Aquilecchia). Sansoni: Firenze. (Original work published 1584)
- Bruno, G. *Il Candelaio*. In Corrado, B. (2015). *Rosa fresca aulentissima 3. Dal Baricco all'Età dei Lumi*. Torino: Loescher.
- Cale, F. & Zoric, M. (1974). *Povijest svjetske književnosti, „Talijanska književnost“*. Zagreb: Mladost, knjiga 4.
- Campanella, T. (1995). *La città del sole* (a cura di Massimo Baldini). Roma: Newton & Compton, pp.10-11.
- Campanella, T. *Poesie filosofiche* in Bologna, C. & Rocchi, P. (2015). *Rosa fresca aulentissima 3. Dal Baricco all'Età dei Lumi*. Torino: Loescher, p. 34.
- Campanella, T. *Poesie filosofiche* in Magliozzi, E., Attalienti, C. & Cotroneo, G. (2005). *Spazi e testi letterari 2: Dal Seicento all'Ottocento*. Napoli: Fratelli Ferraro Editore, Oro, p.72.
- Casadei, A. & Santagata, M. (2023). *Manuale di letteratura italiana medievale e moderna*. Roma: GLF editori Laterza.
- Di Pers, C. in Magliozzi, E., Attalienti, C. & Cotroneo, G. (2005). *Spazi e testi letterari 2: Dal Seicento all'Ottocento*. Napoli: Fratelli Ferraro Editore, p. 46.
- Galilei, G. (1953). *Lettera a madama Cristina di Lorena* in *Opere* (a cura di Flora, F.). Milano-Napoli: Ricciardi, pp. 1013-1015. (Original work published 1615)
- Gallileo, G. *Saggiatore* in Corrado, B. (2015). *Rosa fresca aulentissima 3. Dal Baricco all'Età dei Lumi*. Torino: Loescher, pp. 48-49.
- Goldoni, C. (1993). *La locandiera* (a cura di Giovanni Antonucci). Roma: Tascabili Economici Newton, pp. 17-23.
- Magliozzi E, Attalienti C. & Cotroneo G. (2005). *Spazi e testi letterari 2: Dal Seicento all'Ottocento*. Napoli: Fratelli Ferraro Editore.

- Marino, G. *Lira* (1913). *Poesie varie* (a cura di Benedetto Croce). Bari: Laterza, p. 99.
- Marino, G. (1614) *Lira*. In *Poesie varie* (a cura di Benedetto Croce). Bari: Laterza, p. 76. (Original work published 1613)
- Marino, G. *Lira* (1914). In *Poesie varie* (a cura di Benedetto Croce). Bari: Laterza, p. 66. (Original work published 1613)
- Marta, S. & Monti, V. in Magliozzi E, Attalienti C. & Cotroneo G. (2005). *Spazi e testi letterari 2: Dal Seicento all'Ottocento*. Napoli: Fratelli Ferraro Editore, pp.185-186. (Original work published 1783)
- Metastasio, P. in Magliozzi, E, Attalienti, C. & Cotroneo, G. (2005). *Spazi e testi letterari 2. Dal Seicento all'Ottocento*. Napoli: Fratelli Ferraro Editore, pp. 98-101. (Original work published 1724)
- Monti, V. *Poesie, scelte, illustrate e commentate da Alfonso Bertoldi*. (A cura di Alfonso Bertoldi) Firenze, Sansoni, pp. 69-70. Gabriella, S. M. (2013). *LL - Laboratorio di Letteratura*. Milano: RCS Education. (Original work published 1891). Disponibile da: http://itnaro.altervista.org/wp/wp-content/uploads/2015/01/v2_u4_galilei_abiura.pdf.
- Parini, G. in Magliozzi E, Attalienti C. & Cotroneo G. (2005). *Spazi e testi letterari 2: Dal Seicento all'Ottocento*. Napoli: Fratelli Ferraro Editore, pp. 153-155. (Original work published 1765)
- Parini, G. in Magliozzi, E., Attalienti, C. & Cotroneo, G. (2005). *Spazi e testi letterari 2: Dal Seicento all'Ottocento*. Napoli: Fratelli Ferraro Editore, pp. 160-161. (Original work published 1765)
- Pindemonte, I. in Magliozzi, E., Attalienti, C. & Cotroneo, G. (2005). *Spazi e testi letterari 2: Dal Seicento all'Ottocento*. Napoli: Fratelli Ferraro Editore, pp. 229-230. (Original work published 1817)
- Rabany, C. (2016). *Carlo Goldoni: Le Théâtre Et La Vie En Italie Au XVIIIe Siècle*. Paris: Hachette Livre Bnf.
- Vico, G. in Battistini, A. (Ed.) (1990). *Opere*. Milano: Mondadori, pp. 438-439. (Original work published 1725)

Користени интернет страници:

- Acea Waidy Wow (n.d.). *Discovering facts and legends behind the Fontana del Tritone*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://waidy.it/en/voice-from-city/fontana-del-tritone.html>.
- ArcheoRoma (2024). *Fontana dei Quattro Fiumi: l'Opera del Bernini a Piazza Navona*. Најдено на 12 март 2024 на: <https://www.archeoroma.it/fontane-di-roma/fontana-dei-quattro-fiumi-lopera-del-bernini-a-piazza-navona/>
- Artchive (2024). *Ecstasy of Saint Teresa (Gian Lorenzo Bernini, 1645-1652)*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://www.artchive.com/artwork/ecstasy-of-saint-teresa-gian-lorenzo-bernini-1645-1652/>
- Arte.it (2020). *2050 anni fa moriva Cleopatra, l'ultima regina d'Egitto che ha stregato gli artisti, da Michelangelo a Tiepolo*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://www.arte.it/notizie/italia/2050-anni-fa-moriva-cleopatra-l-ultima-regina-d-egitto-che-ha-stregato-gli-artisti-da-michelangelo-a-tiepolo-17611>

- Arteworld (2023). *Conversione di San Paolo di Caravaggio: Due Storie di Uno Stesso Momento*.
Најдено на 11 март 2024 на: <https://www.arteworld.it/conversione-di-san-paolo-caravaggio-analisi/>
- Associazione Italiana dell'Arpa (2013). *Il sonno del bardo: l'Arpa di Ossian*. Најдено на 9 март 2024 на: <http://www.associazioneitalianarpa.it/il-sonno-del-bardo-larpa-di-ossian/>
- Biografieonline.it (2017). *Il Barocco in letteratura*. Најдено на 25 март 2024 на: <https://cultura.biografieonline.it/barocco-letteratura/>
- Catalogo generale dei Beni Culturali (n.d.). *Galileo Galilei ritratto di Galileo Galilei dipinto*. Најдено на 10 март 2024 на: <https://catalogo.beniculturali.it/detail/HistoricOrArtisticProperty/0100168480>
- Catholic Review (2020). *Bernini's baldacchino is actually a ciborium*. Најдено на 12 март 2024: <https://catholicreview.org/berninis-baldacchino-is-actually-a-ciborium/>
- Classic FM (n.d.). *Antonio Vivaldi (1678–1741): Composer: Biography, music and facts*. Најдено на 10 март 2024 на: <https://www.classicfm.com/composers/vivaldi/>
- Collezione galleriaborghese.it (n.d.). *Canova Antonio - Paolina Borghese Bonaparte come Venere vincitrice*. Најдено на 9 март 2024 на: <https://www.collezionegalleriaborghese.it/opere/paolina-borghese-bonaparte-come-venere-vincitrice>
- Encyclopædia Britannica (n.d.). *Pietro Metastasio*. Најдено на 10 март 2024 на: <https://www.britannica.com/biography/Pietro-Metastasio>
- Filodidattica (n.d.). *L'Italia nel 1600*. Најдено на 15 март 2024 на <https://www.filodidattica.it/litalia-nel-1600/>
- Famous Composers (2024). *Gioachino Rossini*. Најдено на 13 март 2024 на: <https://www.famouscomposers.net/gioachino-rossini>
- Galleria Borghese (2018). *La Galleria Borghese racconta un capolavoro a> Giovane con canestra di frutta di Caravaggio*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://galleriaborghese.beniculturali.it/la-galleria-borghese-racconta-un-capolavoro-giovane-con-canestra-di-frutta-di-caravaggio/>
- Geometrie fluide (n.d.). *Colonnato di San Pietro a Roma. Gianlorenzo Bernini*. Најдено на 8 март 2024: <https://www.geometriefluide.com/it/colonnato-bernini/>
- Letteratura artistica. Cross-cultural Studies in Art History Sources (2014). *Luciano Mazzaferro. Giovan Battista Marino: interessi artistici fra cortigianeria e collezionismo. Prima parte*.
Најдено на 11 март 2024 на: <https://letteraturaartistica.blogspot.com/2014/04/luciano-mazzaferro-giovan-battista.html>
- Grand Piano Records (n.d.). *Claudio Monteverdi (1567 - 1643)*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://grandpianorecords.com/Composer/ComposerDetails/24641>
- Grand Piano Records (2024). *Giovanni Battista Pergolesi (1710 - 1736)*. Најдено на 9 март 2024 на: <https://grandpianorecords.com/Composer/ComposerDetails/21191>
- Il Bo Live UniPD (2021). *Venezia 1600. Vita girovaga d'un avvocato teatrante, Carlo Goldoni*.
Најдено на 10 март 2024 на: <https://ilbolive.unipd.it/it/news/venezia-1600-vita-girovaga-dun-avvocato-teatrante>

- Italy Travels (n.d.). The Trevi Fountain, a must see when in Rome. Најдено на 10 март 2024 на: <https://www.museumsrome.com/en/our-blog-on-rome/the-trevi-fountain-a-must-see-when-in-rome>
- Liber Liber (2017). *La città del Sole di Tommaso Campanella*. Најдено на 31 март 2024 на: https://www.liberliber.eu/mediateca/libri/c/campanella/la_citta_del_sole/pdf/la_cit_p.pdf
- Liber Liber (2014). *La locandiera*. Најдено на 15 март 2024 на: <https://liberliber.it/autori/autori-g/carlo-goldoni/la-locandiera/>
- Liber Liber (2020). *Saul*. Најдено на: 31 март 2024 на: <https://liberliber.it/autori/autori-a/vittorio-alfieri/saul/>
- Libreria Antiquaria Gonnelli - Casa d'Aste - Gonnelli Casa d'Aste (n.d.). *Vico Giambattista*. Најдено на 9 март 2024 на: <https://www.gonnelli.it/uk/auction-0032/vico-giambattista-principi-di-scienza-nuova-.asp>
- MeisterDrucke (n.d.). *Il Bucintoro al Molo nel giorno dell'Ascensione*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://www.meisterdrucke.it/stampe-d-arte/Giovanni-Antonio-Canal/11191/Il-Bucintoro-al-Molo-il-giorno-dell%27Ascensione.html>
- MeisterDrucke (n.d.). *Ritratto di Giordano Bruno (1548-1600): Unknown artist*. Најдено на 15 март 2024 на: <https://www.meisterdrucke.it/stampe-d-arte/Unknown-artist/931163/Ritratto-di-Giordano-Bruno-%281548-1600%29.html>
- MeisterDrucke (n.d.). *Portrait of Tommaso Campanella, Italian Dominican Philosopher*. Најдено на: [https://www.meisterdrucke.ie/fine-art-prints/Francesco-Cozza/1114494/Portrait-of-Tommaso-Campanella-\(1568-1639\),-Italian-Dominican-philosopher,-painting-by-Francesco-Cozza-\(1605-1682\),-ca-1630.html](https://www.meisterdrucke.ie/fine-art-prints/Francesco-Cozza/1114494/Portrait-of-Tommaso-Campanella-(1568-1639),-Italian-Dominican-philosopher,-painting-by-Francesco-Cozza-(1605-1682),-ca-1630.html)
- MeisterDrucke (2023). *Stampe artistiche di Adam Elsheimer*. Најдено на 10 март 2024 на: <https://www.meisterdrucke.it/stampe-d-arte/Adam-Elsheimer/977842/La-fuga-in-Egitto.html>
- MeisterDrucke (n.d.). *Title Page of 'Petition' by Niccolo Barbieri*. Најдено на 9 март 2024: <https://www.meisterdrucke.ie/fine-art-prints/Italian-School/1082351/Title-page-of-%27Petition%27-by-Niccolo-Barbieri%2C-Venice.html>
- Michelangelo Buonarroti è tornato (2019). *Il colonnato del Bernini, con VIDEO*. Најдено на 8 март 2024: <https://michelangelobuonarrotietornato.com/2019/04/25/il-colonnato-del-bernini-con-video/>
- Museo di Roma (2017). *Vincenzo Monti*. Најдено на 8 март 2024 на: <https://www.museodiroma.it/it/opera/vincenzo-monti>
- Museo Teatrale alla Scala (2024). *Storia del Teatro*. Најдено на 12 март 2024 на: <https://www.museoscala.org/it/storia/teatro/storia-del-teatro.html>
- National Gallery of Art (n.d.). *Portrait of a Young Man and His Tutor*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://www.nga.gov/collection/art-object-page.46125.html>
- PaesiOnline (n.d.). *Basilica di Superga, la chiesa che domina Torino dall'alto*. Најдено на 10 март 2024 на: <https://www.paesionline.it/italia/monumenti-ed-edifici-storici-torino/basilica-di-superga>
- PianetaBambini.it (2024). *Tutte le Maschere di Carnevale Italiane: Storia e Immagini*. Најдено на 9 март 2024: <https://pianetabambini.it/maschere-carnevale-italiane-storia-immagini/>

- Project Expedition (n.d.). *Laocoon and His Sons Sights & Attractions*. Најдено на 8 март 2024 на: <https://www.projectexpedition.com/attraction/laocoon-and-his-sons/>
- Quadri e stampe (n.d.). *Ritratto di una famiglia patrizia*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://www.quadri-e-stampe.it/riproduzioni/pietro-longhi-quadri-3770.html>
- Research Gage (2017). *Spiral evolution process*. Најдено на 10 март 2024 на: https://www.researchgate.net/figure/Spiral-evolution-process_fig1_315701799
- Semantic Scholar (2009). *Adone Mannerism Marino Drawings Ovidian Classicism Nicolas Poussin: An Artist Lost in Art Historical Periodization*. Најдено на 12 март 2024: <https://www.semanticscholar.org/paper/Adone-Mannerism-Marino-Drawings-Ovidian-Classicism-Farrar/43f85355828ec0d0a8ceb6b86155fec3f6b3f90a/figure/8>
- Storica NG (2022). *La ghigliottina, invenzione simbolo della Rivoluzione*. Најдено на 8 март 2024 на: https://www.storicang.it/a/ghigliottina-invenzione-simbolo-della-rivoluzione_15507
- Studenti.it (n.d.). *Giuseppe Parini: biografia, opere e pensiero*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://www.studenti.it/giuseppe-parini-biografia-opere-pensiero.html>
- The Violin Channel (2023). *Cremona Reopens Casa Stradivari*. Најдено на 10 март 2024 на: <https://theviolinchannel.com/cremona-reopens-casa-stradivari/>
- Tremilioni (n.d.). *La "Locandiera" di Carlo Goldoni*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://www.tremilioni.it/images/46/n/af3m046j.jpg>
- Tremilioni (n.d.). *La "Locandiera" di Carlo Goldoni*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://www.tremilioni.it/images/140/n/locandiera-1500-3.jpg>
- Tremilioni (n.d.). *La "Locandiera" di Carlo Goldoni*. Најдено на 11 март 2024 на: <https://www.tremilioni.it/images/46/n/af3m046j.jpg>
- Tuttitemi. (n.d.). *Storia Moderna*. Најдено на 11 март 2024 на: <http://www.tuttitemi.altervista.org/Storia/StoriaM/Immagini/italiaquisgrana.jpg>
- Ulysses Travel (2024). *[Guide 2024] A Guide To Campo de' Fiori in Rome*. Најдено на 12 март на: <https://www.ulysses.travel/en/campo-de-fiori-rome/>
- Versailles Century (2017). *Today in History: Vivaldi's Birth*. Најдено на 10 март 2024 на: <http://versaillescentury.com/2017/03/04/today-in-history-vivaldis-birth/>
- Viaggiatori Nel Tempo (2016). *Viaggiatori Nel Tempo*. Најдено на 12 март 2024 на: <https://www.viaggiatorineltempo.com/wp-content/uploads/2016/09/thinkstockphotos-188019424.jpg>
- Viator (n.d.). *San Carlo Opera House (Teatro di San Carlo), Naples – Viator*. Најдено на 12 март 2024 на: https://www.viator.com/Naples-attractions/San-Carlo-Opera-House-Teatro-di-San-Carlo/d508-a14568?dd_referrer=
- Visit Asti (2022). *Scopri Vittorio Alfieri e le sue origini astigiane*. Најдено на 8 март 2024 на: <https://visit.asti.it/scopri-asti/artecultura/personaggi/vittorio-alfieri/>
- Viva Parigi (2024). *Amore e Psiche di Canova, un abbraccio d'amore e di eterna passione al Louvre*. Најдено на 13 март 2024 на: <https://www.vivaparigi.com/amore-e-psiche-di-canova-al-louvre/>

Voltaire Foundation (2018). *Voltaire Foundation*. Најдено на 9 март 2024 на:
<https://voltairefoundation.wordpress.com/tag/giambattista-vico/>

Wikimedia Commons (2007). *Anfiteatro di Boboli*. Најдено на 12 март 2024:
https://it.wikipedia.org/wiki/Anfiteatro_di_Boboli#/media/File:Anfiteatro_di_Boboli.JPG

WineNews (2021). *Nel Parco della Reggia di Caserta torna a vivere la "Vigna del Re" che fu dei Borbone*. Најдено на 13 март 2024 на: https://winenews.it/it/nel-parco-della-reggia-di-caserta-torna-a-vivere-la-vigna-del-re-che-fu-dei-borbone_449519/

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Проф. д-р Ева (Велинова) Ѓорѓиевска е родена на 18 јуни 1981 година во Скопје. Средно образование завршува во гимназијата „Јосип Броз Тито“ во Скопје. Во 2005 година дипломира на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на Катедрата за општа и компаративна книжевност. Во 2007 година се стекнува со звање магистер од областа на француската книжевност на Универзитетот Paris VII - Denis Diderot (Alliance Sorbonne Paris Cité, Франција) со назив на дипломата Литератури, теории, модернитети. Во 2014 година ја брани докторската дисертација со наслов „Метаморфози на идентитетот во делото на Марсел Пруст“ на Универзитетот Paris XII – Paris Est (Франција). Од ноември 2008 година работи на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип како соработник, а потоа и

наставник по предмети од областа на книжевноста, културата и цивилизација на романските народи, светската книжевност и францускиот јазик. Објавува повеќе трудови во домашни и во меѓународни списанија од областа на книжевноста на романските народи: француска, италијанска и светска книжевност. Рецензент е за издавачката куќа *Routledge*, како и за меѓународните списанија *Frontiers* и *Advances in literary studies*. Поважни обуки на кои учествува се: во 2005 г. на *École Normale Supérieure* во Париз (Франција), во 2009 на *Université Toulouse II – Le Mirail* во Тулуз (Франција), во 2023 г. на *Universität Regensburg* (Германија) и на *ESFAM-L'École de Management de la Francophonie* во Софија. Член е на француското здружение за Општа и компаративна книжевност, *Société Française de Littérature Générale et Comparée*, со седиште во Париз, Франција (Универзитет Сорбона). Од 2016 година е одговорен уредник на Меѓународниот зборник на Филолошки факултет. Од 2022 година ја извршува функцијата на продекан на Филолошкиот факултет.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Доц. д-р Јована Караникиќ Јосимовска е родена на 26 март 1985 година во Куманово. Средно образование завршува во гимназијата „Гоце Делчев“ во родниот град. Во 2008 година дипломира на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје на Групата за италијански јазик и книжевност како студент со највисок просек во својата генерација. Во 2010 година се стекнува со звање магистер по европски книжевни култури на Конзорциумот CLE (Culture Letterarie Europee) координиран од Универзитетот во Болоња (Италија). Во 2019 година завршува докторски студии по „Култури и јазици“ на Универзитетот во Перуџа (Италија) и се стекнува со звање доктор на науки. Од 2011 година работи на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип на групата Италијански јазик и книжевност, ангажирана е за предметите од областа италијанска

книжевност и преведување од италијански јазик на македонски јазик и обратно. Автор е на голем број трудови објавени во меѓународни списанија во странство и учесник на меѓународни конференции во странство. Активно работи како судски преведувач од италијански на македонски јазик и обратно, и како преведувач на книжевни дела за реномирани издавачки куќи во Македонија. Добитник е на признание за научен придонес на Универзитетот „Гоце Делчев“ во 2022 г. Како проучувач на италијанскиот јазик и книжевност, во 2014 г. доделено ѝ е признание за придонес кон ширењето на италијанскиот јазик и култура од страна на Министерството за надворешни работи на Република Италија

ISBN 978-608-277-069-7